

تشخیص رشد و توسعه شهر رشت با استفاده از تکنولوژی RS و GIS

مهندس : شهرام زنده دل ثابت *

کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری با گرایش بهسازی و نوسازی،
مرکز تحصیلات تکمیلی و دکترای (الکترونیکی) دانشگاه پیام نور اصفهان - ایران

{ SZSO110@YAHOO.COM }

چکیده

در سال‌های اخیر، روشن شد است که روش‌های بهره‌گیری از GIS در کنار کاربرد موثر داده‌های رقومی جدید، قادر به دمیدن روح تازه‌ای در نظریه‌های مدل‌سازی رشد و توسعه شهری در تعیین خط‌مشی‌های برنامه‌ریزی شده است. این سامانه در عمل برای مدیریت منابع طبیعی در سطوح شهری و منطقه‌ای به وجود آمده و توسعه یافته است. شهر رشت یکی از کلان‌شهرهای ایران به‌عنوان مرکز استان گیلان در شمال ایران و مرکز شهرستان رشت است. این شهر با پتانسیل‌های بالای رشد در بسیاری از زمینه‌ها مانند کشاورزی، خدمات و گردشگری است. بر اساس سرشماری رسمی سال 1395 جمعیت شهر رشت تعداد 676991 نفر می‌باشد. این رشد فزاینده جمعیت، گسترش بی‌رویه شهر را نیز در پی داشته است؛ که این امر مشکلاتی از قبیل تخریب زمین‌های کشاورزی اطراف شهر، مشکلات زیست‌محیطی، کمبود امکانات زیربنایی و... را ایجاد کرده است. نوع پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و به لحاظ ماهیت توصیفی - تحلیلی است. جهت جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز از روش کتابخانه‌ای مبتنی بر اسناد دولتی، مقاله‌ها، مجله‌ها، مطبوعات و آمارنامه‌ها استفاده شده است. از این رو ابتدا به بررسی ویژگی‌های سنجش از دور و GIS پرداخته شده است در نهایت نیز به روند توسعه شهر رشت پرداخته شده است. نتایج نشان می‌دهد سطح ساخته شده شهر در سال 1370 برابر با 3876 هکتار و در سال 1390 برابر با 6463 هکتار بوده است. بنابراین طی دوره‌ی مذکور 3587 هکتار از اراضی حاشیه شهر، تغییر کاربری یافته و به زیرساخت و سازهای شهری رفته است. که این اراضی عمدتاً اراضی مرغوب و درجه یک جهت کشاورزی است و عمدتاً در حاشیه شهر و بویژه در محور شمال، غرب، جنوب و جنوب غربی شهر بوده است.

واژه‌های کلیدی: رشد شهر، توسعه شهر، سنجش از دور، سیستم اطلاعات جغرافیایی، شهر رشت.